

Innst. O. nr. 3

(2005-2006)

Innstilling til Odelstinget fra utenrikskomiteen

Ot.prp. nr. 17 (2005-2006), jf. Ot.prp. nr. 110 (2004-2005)

Innstilling fra utenrikskomiteen om lov om endring i lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Utenriksdepartementet legger frem forslag til endring i lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND). Det foreslås et nytt tredje ledd i lovens § 1, slik at ordlyden gir klarere uttrykk for NORFUNDs muligheter for å delta i ulike former for samarbeid med norske og utenlandske partnere for å nå fondets målsetninger slik disse er kommet til uttrykk i lovens forarbeider.

NORFUND er et særlovselskap, etablert ved lov 9. mai 1997 nr. 26. I medhold av lovens § 8 er det ved kgl.res. av 9. mai 1997 fastsatt instruks for NORFUND (sist endret 13. august 2004).

I Ot.prp. nr. 13 (1996-1997) er det redegjort for formålet med NORFUND og for fondets virkemidler. Det sies imidlertid lite om hvordan NORFUND selv kan organisere sin virksomhet. På denne bakgrunn har Utenriksdepartementet, i samråd med Finansdepartementet og Justisdepartementet, foretatt en nærmere vurdering av de valg som ble gjort da NORFUND ble organisert som særlovselskap. I lys av de spørsmål som fremkom i Riksrevisjonens Dokument nr. 3:2 (2003-2004), jf. Innst. S. nr. 135 (2003-2004) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen, har departementet konkret vurdert om det er behov for at NORFUNDs organisering av utøvelsen av de-

ler av virksomheten gjennom felleskontrollerte selskaper bør få en klarere lovhjemmel.

NORFUND har ifølge Ot.prp. nr. 13 (1996-1997) som primært formål "å medvirke med risikovillig egenkapital, lån og garantier til utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet i utviklingsland. Fondet skal bidra med egenkapital og lån i den mest risiko-utsatte perioden etter en etablering, for senere å kunne selge sine andeler til de øvrige investorer eller i markedet. Hensikten er å etablere "levedyktig, lønnsom virksomhet som ellers ikke ville bli igangsatt som følge av høy risiko".

I tråd med dette benytter NORFUND en lang rekke virkemidler som ledd i sitt arbeid med å medvirke med risikokapital til bærekraftig næringsvirksomhet i utviklingsland. Oppsummeringsvis kan nevnes direkte investeringer i næringsvirksomhet i utviklingsland, kapitaltilskudd til lokale finansinstitusjoner som igjen stiller kapital til rådighet for næringsvirksomhet, fondsinvesteringer, lån og garantier til små virksomheter samt deltagelse i strategiske samarbeidsselskaper.

Ot.prp. nr. 13 (1996-1997) forutsetter at NORFUND skal samarbeide med andre aktører om investeringer i utviklingsland. Samarbeid med norsk næringsliv er nevnt særskilt. Etter vedtaket om avbinding av bistand er dette ikke lenger noe pålegg, men NORFUND forutsettes å samarbeide med norsk næringsliv på like fot med andre aktører.

Utenriksdepartementet mener det kan være behov for å foreta en klargjøring av NORFUNDs rammevilkår, slik at de tydeligere gir uttrykk for NORFUNDs adgang til å være engasjert i strategiske samarbeidsselskaper. I denne forbindelse anser Utenriksdepartementet det naturlig å foreta en presisering i lovens § 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Jon Lilletun, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, vil vise til at det er et stort behov både for kapital og kompetanse for å utvikle små, bærekraftige bedrifter og virksomheter i utviklingsland. Komiteen vil videre vise til at gjennom etablering av lokale investeringsfond bidrar NORFUND til å øke tilfanget av risikokapital til mindre, lokale bedrifter, samtidig som fondet bygger opp lokal kompetanse for etablerere. NORFUND er derfor et viktig instrument for å sikre en infrastruktur som også kan få investorer til å engasjere seg i utviklingsland, og få til et samarbeid mellom andre norske aktører og utvikling av bærekraftig næringsvirksomhet i sør.

Komiteen har merket seg at NORFUND i 2004 bl.a. aktivt deltok i næringsgjennomgangene i Norges samarbeidsland og arbeidet sammen med NORAD, NHO og HSH med å identifisere investeringsmuligheter i Mosambik, Uganda og Vietnam. Komiteen har videre merket seg at investeringer innen fornybar energi, herunder vannkraft, framstår blant de mest interessante mulighetene.

Komiteen har merket seg at departementet i proposisjonen mener at det er et behov for å foreta en klargjøring av NORFUNDs rammevilkår, slik at de tydeligere gir uttrykk for NORFUNDs adgang til å være engasjert i strategiske samarbeidsselskaper.

Derfor ønsker departementet å foreta en presisering av § 1 i lov 9. mai 1997 nr. 26 om NORFUND, slik at et nytt tredje ledd klargjør at fondet kan samarbeide med andre for å oppnå sine mål, herunder delta i norske og utenlandske selskaper. Dette for at det ikke skal være tvil om NORFUNDs adgang til å delta i samarbeidsprosjekter med norske eller utenlandske partnere for å sikre bærekraftig næringsutvikling i småbedrifter og infrastruktur i utviklingsland.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endring i lov 9. mai 1997 nr. 26 om
Statens investeringsfond for næringsvirksomhet
i utviklingsland (NORFUND)

I

I lov 9. mai 1997 nr. 26 om Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland gjøres følgende endring:

§ 1 nytt tredje ledd skal lyde:

Fondet kan samarbeide med andre for å oppnå sitt formål, herunder blant annet delta i norske og utenlandske selskaper.

§ 1 Nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 23. november 2005

Olav Akselsen

leder

Marit Nybakk

ordfører